

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Ο καρκίνος του μαστού αποτελεί τη συχνότερη αιτία θανάτου από καρκίνο σε γυναίκες και η χειρουργική επέμβαση αποτελεί την αρχαιότερη μέθοδο θεραπείας. Ωστόσο, οι χειρουργικές επεμβάσεις έχουν πολλαπλές επιπτώσεις στη γυναικεία σεξουαλικότητα.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της επίδρασης της χειρουργικής επέμβασης ως θεραπεία γυναικών με καρκίνο του μαστού, στην σεξουαλικότητά τους. Ειδικότερα μελετάται η επίδραση του είδους της χειρουργικής επέμβασης στην σεξουαλικότητα των γυναικών και οι παράγοντες που επιδρούν θετικά ή αρνητικά στη σεξουαλικότητά τους έπειτα από την επέμβαση.

Υλικό και μέθοδος: Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η συστηματική ανασκόπηση της ερευνητικής βιβλιογραφίας. Η αναζήτηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας έγινε στις βάσεις δεδομένων MEDLINE, SCIENCE DIRECT, CINAHL, PUBMED και GOOGLE SCHOLAR με λέξεις – κλειδιά: mastectomy, breast cancer surgery, sexuality και breast cancer.

Αποτελέσματα: Η αναζήτηση κατέληξε σε 10 άρθρα, κατά την περίοδο 2000-2011, που πληρούσαν τα προκαθορισμένα κριτήρια. Μέσα από την αναζήτηση της βιβλιογραφίας διαπιστώθηκε πως η χειρουργική επέμβαση για τη θεραπεία του καρκίνου του μαστού επηρεάζει αρνητικά τη σεξουαλικότητα των γυναικών, αλλά τα διάφορα είδη χειρουργικής επέμβασης δεν επηρεάζουν με τον ίδιο τρόπο. Η BCS επηρεάζει σε μικρότερο βαθμό τη σεξουαλικότητα σε σχέση με τα διάφορα είδη MAS. Ακόμη, οι παράγοντες που επιδρούν αρνητικά στη σεξουαλικότητα των γυναικών είναι η κολπική ξηρότητα, η μειωμένη σεξουαλική έλξη, η χημειοθεραπεία, η απώλεια της λίμπιντο, η σεξουαλική δυσαρέσκεια και η εμμηνόπαυση. Οι παράγοντες που επιδρούν θετικά είναι η διατήρηση της θηλής και η άποψη που είχαν οι ασθενείς για τη σημαντικότητα της σεξουαλικής επαφής με το σύντροφό τους, πριν από την χειρουργική επέμβαση.

Συμπεράσματα: Κρίνεται αναγκαία η ενημέρωση των ασθενών που πρόκειται να τύχουν χειρουργικής επέμβασης για θεραπεία του καρκίνου του μαστού, προκειμένου να γνωρίζουν τις επιπτώσεις στη σεξουαλικότητά τους.

Λέξεις ευρετηρίου: mastectomy, breast cancer surgery, sexuality, breast cancer.

ABSTRACT

Introduction: Breast cancer is the most common cause of cancer death among women and surgery is the oldest method of treatment for breast cancer. However, surgical procedures have multiple effects on female sexuality.

Aim: The purpose of this study is to investigate the effect of surgery to treat women with breast cancer on their sexuality. Specifically, to examine the effect of the type of surgery on their sexuality and the factors which affect positively and negatively, women's sexuality after breast cancer surgery.

Material and Method: The method used was the systematic review of the research bibliography. Research of the relevant Greek and international literature was done in databases MEDLINE, SCIENCE DIRECT, CINAHL, PUPMED and GOOGLE SCHOLAR with keywords mastectomy, breast cancer surgery, sexuality and breast cancer.

Results: The search resulted in 10 articles over the period 2000-2011, which met the predefined criteria. Through the literature search, it was found that surgery for the treatment of breast cancer affects women's sexuality, but the various types of surgery do not affect in the same way. BCS affects sexuality less than different types of MAS. Moreover, factors that affect negatively the sexuality of women are vaginal dryness, decreased sexual attraction, chemotherapy, loss of libido, sexual dissatisfaction and menopause. The factors that positively affect sexuality are preservation of the nipple and the view that the patients had about the importance of sexual intercourse with their partner before the surgery.

Conclusion: It is necessary to inform patients who are going to undertake surgery for the treatment of breast cancer, in order to know the effects on their sexuality.

Keywords: mastectomy, breast cancer surgery, sexuality, breast cancer.